

سازمان نظام روان‌شناسی و مشاوره جمهوری اسلامی ایران

نظام‌نامه اخلاق حرفه‌ای روان‌شناسان و مشاوران

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مقدمه:

قانون تشکیل سازمان نظام روان شناسی و مشاوره جمهوری اسلامی ایران در ماده (۲)، حمایت از حقوق مراجعان و حقوق صنفی روان شناسان و مشاوران را از جمله اهداف سازمان دانسته است. ماده (۱۲) این قانون یکی از وظایف شورای مرکزی را تشکیل هیأت رسیدگی به تخلفات صنفی و حرفه ای شاغلان حرفه های روان شناسی و مشاوره برشمرده و در تبصره یک ماده (۱۹) نیز یکی از تخلفاتی را که موجب محکومیت اعضای سازمان می شود، تخلف از شئون حرفه ای و صنفی؛ به معنای عدول از اصول نظام نامه اخلاق حرفه ای روان شناسی و مشاوره قلمداد نموده است. نظام نامه اخلاق حرفه ای سازمان نظام روان شناسی و مشاوره جمهوری اسلامی ایران با ارج نهادن به زمینه های فرهنگی، اجتماعی و با الهام از تعالیم دینی و با توجه به تنوع فرهنگ ها و گستردگی خدمات روان شناختی و مشاوره ای، و با در نظر گرفتن دست آوردهای علمی و تخصصی روان شناسان و مشاوران در ایران، جهان و به منظور تأمین حقوق مراجعان و استفاده کنندگان از خدمات روان شناسی و مشاوره و همچنین برای تأمین حقوق روان شناسان و مشاوران، و حفظ شئون حرفه ای و منزلت اجتماعی ایشان تدوین شده است. هدف این نظام نامه، تعیین استانداردها و ضوابط اخلاقی برای فعالیت های حرفه ای روان شناسان و مشاوران، تصریح حقوق مراجعان یا استفاده کنندگان از خدمات روان شناسی و مشاوره و متخصصان می باشد. این نظام نامه شامل دو بخش به شرح زیر می باشد:

۱- اصول عمومی اخلاق حرفه ای

۲- استانداردها و ضوابط اخلاق حرفه ای

الف: اصول عمومی اخلاق حرفه ای

اصول عمومی شامل اصول کلی و ارزش های فراگیر اخلاقی و انسانی است که زیر بنای استانداردها و ضوابط اخلاق حرفه ای است و انتظار می رود روان شناسان و مشاوران در کلیه رفتارهای حرفه ای خود، همواره آن ها را مد نظر داشته و برای رعایت بهینه آن ها تمامی تلاش خود را به کار گیرند. اصول عمومی نظام نامه اخلاق حرفه ای سازمان نظام روان شناسی و مشاوره جمهوری اسلامی ایران عبارت است از:

۱- اصل احترام به شأن و آزادی انسان و تکریم شخصیت مراجعان

۲- اصل وظیفه شناسی و مسئولیت پذیری

۳- اصل ارائه خدمات مؤثر و اجتناب از آسیب رسانی اجتماعی

۴- اصل عدم تبعیض

۵- اصل توجه به رفاه دیگران

۶- اصل توجه به نظام ارزش های جامعه

۷- اصل حفظ کرامت و شخصیت روان شناسان و مشاوران در جامعه

۸- اصل ارائه سیمای الگویی از روان شناسی و مشاوره به جامعه

ب: استانداردها و ضوابط اخلاق حرفه ای

استانداردها و ضوابط اخلاق حرفه ای شامل مجموعه ای از مقررات و ضوابط ایجابی و سلبی است که با تمرکز بر شرایط خاص حرفه ای، روان شناسان و مشاوران را ملزم به انجام دادن رفتار یا رفتارهایی معین، و یا اجتناب از رفتار یا رفتارهایی خاص می سازد. این استانداردها عبارتند از:

۱- صلاحیت

- ۱-۱- روان شناسان و مشاوران در حیطه هایی به ارایه خدمات حرفه ای، پژوهشی و آموزشی می پردازند که صلاحیت لازم برای انجام دادن آن ها را احراز کرده اند.
- ۲-۱- روان شناسان و مشاوران برای معرفی خود فقط از مدارج تخصصی و مدارک علمی که از دانشگاه های معتبر دریافت کرده اند استفاده می کنند و حق استفاده از عناوینی را که احراز نکرده اند، ندارند.
- ۳-۱- روان شناسان و مشاوران فقط روش های درمانی و مشاوره ای را که برای آن ها آموزش دیده و در آن ها تجربه پیدا کرده اند، به کار می گیرند و از به کار بستن روش هایی که در آن ها تجربه ندارند، خودداری می کنند.
- ۴-۱- روان شناسان و مشاوران در جریان ارایه خدمات و تحقیقات، به نقش و تاثیر عوامل فرهنگی، قومی، نژادی، جنسیتی، دینی، مذهبی در چارچوبی که با کار آن ها ارتباط پیدا می کند، توجه دارند.
- ۵-۱- روان شناسان و مشاوران همواره برای توسعه، روزآمد کردن صلاحیت و توانایی های حرفه ای خود تلاش می کنند.
- ۶-۱- روان شناسان و مشاوران هنگامی که وظایفی را به عهده کارمندان، کارآموزان یا دستیاران آموزشی یا پژوهشی خود می سپارند و یا در مواردی که از خدمات دیگران استفاده می کنند (مانند اجرا و تفسیر آزمون های شناختی)، باید اطمینان حاصل نمایند که این افراد:

الف) از توانایی و تجربه لازم برای انجام آن کار برخوردارند.

ب) خدمات مورد نظر را به طور کامل و صحیح انجام می دهند.

- ۷-۱- روان شناسان و مشاوران از کار کردن در موقعیت ها یا زمینه هایی که احتمال می دهند، مشکلات شخصی آن ها در انجام وظایفشان خلل وارد می سازد، اجتناب می کنند.
- ۸-۱- روان شناسان و مشاوران خدماتی که صلاحیت ارائه آن را ندارند، به همکاران واجد صلاحیت خود ارجاع می دهند.
- ۹-۱- روان شناسان و مشاوران در موقعیت های اضطراری و بحرانی، به کمک رسانی و ارایه خدمات روان شناختی مورد نیاز اقدام می کنند.

۲- مسئولیت:

- ۱-۲- روان شناسان و مشاوران باید تمامی تلاش خود را برای رعایت استانداردها و مقررات حرفه ای خود به کار گیرند و در قبال رفتار و گفتار خود قبول مسئولیت کنند.
- ۲-۲- روان شناسان و مشاوران در چارچوب قوانین و مقررات جاری کشور فعالیت می کنند. بر همین اساس لازم است با قوانین مرتبط با حوزه فعالیت خود آشنایی کامل داشته باشند.
- ۳-۲- روان شناسان و مشاوران وظیفه خود می دانند از هر گونه سوء استفاده از یافته های پژوهشی پرهیز کنند.
- ۴-۲- روان شناسان و مشاوران مسئولیت رفاه و بهزیستی مراجعان و تمامی افرادی که از اقدام ها و تصمیم های آنها تأثیر می گیرند را در چارچوب خدمات درمانی و مشاوره ای بر عهده دارند، به حقوق افراد و گروه هایی که با آنها کار می کنند احترام می گذارند و تمام تلاش خود را در جهت حفظ منافع آنها به کار می گیرند.
- ۵-۲- روان شناسان و مشاوران قبل از شروع درمان، اطلاعات لازم در ارتباط با مسایل مالی را در اختیار مراجعین قرار می دهند و توافق آگاهانه آنها را به دست می آورند.
- ۶-۲- روان شناسان و مشاوران تنها اعتبار و پیامد کارهایی را که خودشان انجام داده اند، می پذیرند.
- ۷-۲- روان شناسان و مشاوران مسئولیت حفظ حقوق مراجعین را بر عهده دارند، موظفند اگر حقوق مراجعین توسط کارورزان یا همکاران نقص و اجحاف شود یا برخلاف اصول حرفه ای و نظام نامه اخلاق حرفه ای عمل نمایند، فوراً به سازمان نظام روان شناسی و مشاوره گزارش نمایند.

۳- روابط حرفه ای

- ۱-۳- روان شناسان و مشاوران از اعمال هرگونه بی عدالتی و تبعیض نسبت به مراجعان و دریافت کنندگان خدمات اجتناب می کنند.
- ۲-۳- روان شناسان و مشاوران از هرگونه مزاحمت های اخلاقی و رفتاری اجتناب می کنند و در صورت آگاهی از فعالیت های خلاف اخلاق دستیاران و همکاران خود، نسبت به جلوگیری آن از طریق مشورت یا تذکر دادن به آنان و در صورت لزوم از طریق اطلاع به هیأت های رسیدگی به تخلفات سازمان نظام روان شناسی و مشاوره اقدام می نمایند.
- ۳-۳- روان شناسان و مشاوران از ایجاد هرگونه ارتباط غیرحرفه ای با مراجعان خود و کارکنانی که زیر نظر آنان فعالیت می کنند، اجتناب می نمایند.
- ۴-۳- روان شناسان و مشاوران از هرگونه آسیب رسانیدن به مراجعان، دانشجویان، کارآموزان، شرکت کنندگان در پژوهش و کسانی که با آنان کار می کنند، اجتناب می نمایند و برای به حداقل رسانیدن آسیب، در مواقعی که غیرقابل پیش بینی یا غیرقابل اجتناب است، اقدام های لازم را معمول می دارند.
- ۵-۳- روان شناسان و مشاوران در مواقعی که تعارضی بین منافع شخصی و ایفای نقش حرفه ای به وجود بیاید، از پذیرش نقش حرفه ای خود اجتناب نمی کنند.
- ۶-۳- روان شناسان و مشاوران از هرگونه سوء استفاده از روابط حرفه ای خود پرهیز می نمایند.

- ۷-۳- روان شناسان و مشاوران در مواقع ضروری یا در مواردی که به لحاظ حرفه ای لازم باشد، به منظور تأمین خدمات متناسب و مؤثر برای مراجعان خود، با سایر متخصصان، مشورت و همکاری می کنند و در صورت نیاز، مراجعان خود را به آنان ارجاع می دهند.
- ۸-۳- روان شناسان و مشاوران برای اجرای پژوهش، سنجش، درمان، راهنمایی و مشاوره با اشخاص، با استفاده از زبانی که برای آنان قابل درک باشد، توافق آگاهانه آنان را کسب می کنند.
- ۹-۳- در مواردی که روان شناس و مشاور به علت وضعیت حاد روانی یا صغر سن مراجع نتواند رضایت آگاهانه وی را جلب نماید می بایست رضایت قیم قانونی یا ولی وی را با حفظ شأن و منزلت مراجع به دست آورد.
- ۱۰-۳- روان شناسان و مشاوران به منظور تکریم مراجعان خود در محاورات فی مابین، تشکیل پرونده و مکاتبات حرفه ای از به کار بردن واژه های بیماری، بیمار، مریض و مرض و نظایر آن اجتناب نموده و به جای آن از واژه های مراجع یا مراجعان استفاده می نمایند.

۴- رازداری:

- ۱-۴- روان شناسان و مشاوران برای محافظت از اطلاعات محرمانه به دست آمده در حوزه فعالیت های حرفه ای خود اقدام های احتیاطی لازم را به عمل می آورند.
- ۲-۴- روان شناسان و مشاوران برای ارزیابی، تشخیص، درمان و پژوهش فقط به جمع آوری اطلاعات مورد نیاز می پردازند و از هرگونه دریافت اطلاعات اضافی اجتناب می کنند.
- ۳-۴- روان شناسان و مشاوران در ثبت و گزارش اطلاعات به گونه ای عمل می کنند که امکان سوء استفاده از آن وجود نداشته باشد.
- ۴-۴- روان شناسان و مشاوران قبل از ضبط صوتی یا تصویری جلسات، از مراجعان یا نمایندگان قانونی آن ها رضایت نامه کتبی دریافت می کنند.
- ۵-۴- روان شناسان و مشاوران صرفاً در موارد زیر می توانند رازداری را نقض کنند:
- ۴-۵-۱- بنا به درخواست و رضایت مراجع یا قیم قانونی او، مشروط به اینکه افشای اطلاعات منافع مراجع را به خطر نیندازد.
- ۴-۵-۲- وجود خطر جانی برای مراجع یا دیگران
- ۴-۵-۳- اختلال مسری کشنده مانند HIV و ایدز
- ۴-۵-۴- در صورتی که به وسیله قانون یا مراجع قانونی حکم شده باشد.

تبصره: در صورت نقض رازداری براساس موارد فوق، روان شناسان و مشاوران برای حفظ منافع مراجعان تمامی تلاش خود را به کار می بندند و افشای اطلاعات را در حداقل ممکن نگاه می دارند و حتی المقدور مراجع را در جریان افشای اطلاعات قرار می دهند.

۵- سنجش، ارزیابی و تفسیر آزمون های روان شناختی:

- ۱-۵- روان شناسان و مشاوران از آزمون های روان شناختی معتبر استفاده می کنند.

- ۲-۵- روان شناسان و مشاوران فقط آزمون‌هایی را به کار می‌برند که قبلاً صلاحیت‌های لازم برای استفاده از آن‌ها را کسب کرده باشند.
- ۳-۵- روان شناسان و مشاوران از آزمون‌های روان شناختی به صورت هدفمند و متناسب با نیاز و صرفاً در چارچوب تشخیص، درمان، راهنمایی، مشاوره و تحقیق استفاده می‌کنند.
- ۴-۵- روان شناسان و مشاوران اجازه نمی‌دهند که آزمون‌های روان شناختی توسط افراد فاقد صلاحیت اجرا، نمره‌گذاری و تفسیر شود و یا از نتایج آزمون‌ها سوءاستفاده گردد.
- ۵-۵- روان شناسان و مشاوران نتایج آزمون‌ها را فقط به درخواست کتبی مراجع، قیم قانونی و یا دادگاه، با رعایت منافع و مصلحت مراجع، در اختیار آن‌ها قرار می‌دهند، مگر در مواردی که تشخیص دهند، انجام این کار باعث آسیب به مراجع یا سوءاستفاده از نتایج آزمون‌ها شود.
- ۶-۵- روان شناسان و مشاوران صرفاً در صورتی برای طراحی، تهیه، استاندارد نمودن و تعیین اعتبار و پایایی آزمون‌های روان شناختی اقدام می‌نمایند که از دانش و تخصص لازم برخوردار بوده، و با اصول علمی و روزآمد روان‌سنجی آشنا باشند.
- ۷-۵- روان شناسان و مشاوران در تفسیر نتایج آزمون‌ها، اهداف ارزیابی و عوامل مختلف مرتبط با آن‌را، که ممکن است در قضاوت آزمون‌گر و تفسیر نتایج آزمون تاثیرگذار باشد (از قبیل توانایی انجام آزمون، ویژگی‌های مراجع، موقعیت اجرای آزمون، تفاوت‌های زبانی و فرهنگی)، در نظر می‌گیرند.

۶- مداخله‌های روان‌شناختی:

- ۱-۶- روان شناسان و مشاوران رضایت آگاهانه مراجع، یا قیم قانونی وی را قبل از هرگونه مداخله روان‌شناختی کسب می‌کنند.
- ۲-۶- در مواردی که روان‌شناس یا مشاور در دوره آموزش باشد، این موضوع را قبل از گرفتن رضایت آگاهانه به اطلاع مراجع می‌رساند.
- ۳-۶- اگر روان شناس یا مشاور بخواهد روشی را که پشتوانه پژوهشی کافی ندارد، در مورد مراجع به کار ببرد، قبلاً وی را در جریان روش مزبور قرار داده و موافقت کتبی او را جلب کند.
- ۴-۶- روان شناسان و مشاوران پرونده مراجعان را به شکلی کاملاً ایمن بایگانی نموده و کلیه سوابق پرونده را حداقل برای ۵ سال بعد از خاتمه مداخله و در مورد کودکان و نوجوانان تا رسیدن به سن قانونی نگهداری می‌کنند.
- ۵-۶- روان شناسان و مشاوران در روابطی که با نقش حرفه‌ای آنان تعارض داشته باشد، وارد نمی‌شوند.
- ۶-۶- روان شناسان و مشاوران از درگیر شدن در هرگونه رابطه جنسی با مراجعان خود اجتناب می‌کنند.
- ۷-۶- روان شناسان و مشاوران با مراجعان خود ازدواج نمی‌کنند، مگر آن که حداقل ۲ سال از اتمام یا توقف مداخله حرفه‌ای آنان گذشته باشد.
- ۸-۶- روان شناسان و مشاوران وقتی که با زوج یا خانواده‌ای کار می‌کنند، به عنوان شاهد یکی از آنان بر علیه دیگری در دادگاه شهادت نمی‌دهند.
- ۹-۶- روان شناسان و مشاوران حق‌الزحمه خدمات روان‌شناختی و مشاوره‌ای خود را طبق تعرفه‌های سازمان نظام روان‌شناسی و مشاوره جمهوری اسلامی ایران دریافت می‌نمایند و از دریافت وجه دیگری از مراجعان اجتناب می‌کنند.

۷- آموزش، کارورزی و نظارت:

- ۱-۷ روان شناسان و مشاوران تنها برنامه های آموزشی، کارآموزی و کارورزی را بر عهده می گیرند که دانش و تجربه لازم را برای اجرای آن ها داشته باشند.
- ۲-۷ روان شناسان و مشاوران، دانشجویان، کارآموزان و کارورزان را از سرفصل، محتوی و فرایند برنامه آموزشی آگاه می کنند.
- ۳-۷ محتوی و برنامه های آموزشی، کارآموزی و کارورزی که توسط روان شناسان و مشاوران ارایه می شود، باید مرتبط، علمی، دقیق و به روز باشد.
- ۴-۷ روان شناسان و مشاوران در برنامه های آموزشی، کارآموزی و کارورزی خود، اهداف، انتظارات، محتوی آموزش و نحوه ارزشیابی برنامه را مشخص می کنند.
- ۵-۷ روان شناسان و مشاوران بر نحوه اجرای کارورزی هایی که مسئولیت آن ها را بر عهده گرفته اند، نظارت کامل داشته و بازخوردهای لازم را به کارورزان ارائه می دهند.
- ۶-۷ روان شناسان و مشاوران با ارزیابی مداوم، از قابلیت ها و محدودیت های شخصی و علمی کارآموزان و کارورزان آگاه می گردند و در صورتی که محدودیت ها مانع تحقق اهداف کارآموزی و کارورزی باشد، در رفع آن اقدام می کنند.
- ۷-۷ روان شناسان و مشاوران به دانشجویان، کارآموزان و کارورزان خود خدمات درمانی یا مشاوره ای ارایه نمی دهند و در صورت لزوم آنان را به متخصصان واجد شرایط ارجاع می دهند.
- ۸-۷ روان شناسان و مشاوران دانشجویان، کارآموزان و کارورزان را به پیروی از اصول اخلاق حرفه ای روان شناسی و مشاوره ترغیب می نمایند.
- ۹-۷ روان شناسان و مشاوران مرزهای اخلاقی، حرفه ای و اجتماعی را با دانشجویان، کارآموزان و کارورزان خود، مشخص و رعایت نموده و از هر نوع رابطه ای که منجر به سوءاستفاده شود، اجتناب می کنند.
- ۱۰-۷ روان شناسان و مشاوران در طول دوره آموزش و کارورزی، با حفظ حرمت دانشجویان، کارآموزان و کارورزان، از ورود به حیطه های زندگی شخصی آنان خودداری می کنند.
- ۱۱-۷ روان شناسان و مشاوران، کارکنان، کارمندان و بستگان نزدیک خود را به عنوان کارآموز و کارورز نمی پذیرند.
- ۱۲-۷ روان شناسان و مشاوران در برنامه های آموزشی، زمینه مناسب برای آشنایی و کسب تجربه دانشجویان، کارآموزان و کارورزان را درباره دیدگاه ها و فنون مختلف روان شناختی و مشاوره ای فراهم نموده و آن ها را به توسعه تجربه های علمی و عملی خود ترغیب می کنند.
- ۱۳-۷ روان شناسان و مشاوران صرفاً در چارچوب صلاحیت ها و توانایی های واقعی افراد و براساس شناخت شخصی خود نسبت به ارایه توصیه نامه های علمی برای آنان اقدام می کنند.

۸- پژوهش و انتشار:

- ۱-۸ روان شناسان و مشاوران از منطبق بودن پژوهش خود با اصول علمی و اجرای درست آن اطمینان حاصل می کنند.
- ۲-۸ روان شناسان و مشاوران در برنامه ریزی و اجرای پژوهش های خود اطمینان حاصل می نمایند که پروژه پژوهشی آنان با اصول اخلاق حرفه ای منطبق می باشد.

- ۸-۳- در صورتی که روان شناسان و مشاوران نسبت به انطباق طرح پژوهشی خود با اصول اخلاق حرفه ای تردید داشته باشند، قبل از اجرای طرح پژوهشی، آن را به تصویب کمیته اخلاق حرفه ای دانشگاه یا سازمان محل خدمت خود می‌رسانند. در صورتی که کمیته اخلاقی در دانشگاه یا سازمان مذکور وجود نداشته باشد، می‌توانند از کمیته اخلاق حرفه ای دیگر دانشگاه‌ها و یا سازمان نظام روان شناسی و مشاوره استعلام کنند.
- ۸-۴- روان شناسان و مشاوران می‌پذیرند که شرکت در هرگونه تحقیق روان‌شناختی داوطلبانه بوده و عدم تمایل افراد به همکاری نباید هیچ گونه تبعات منفی برای آنان داشته باشد.
- ۸-۵- روان شناسان و مشاوران قبل از انجام پژوهش، با استفاده از زبانی قابل فهم، رضایت آگاهانه شرکت کنندگان در تحقیق یا قیم قانونی آنان را به صورت کتبی کسب می‌نمایند. رضایت آگاهانه شامل اطلاعات زیر می‌باشد:
- ۸-۵-۱- داوطلبانه بودن شرکت در تحقیق
 - ۸-۵-۲- نوع فعالیتی که شرکت کنندگان باید انجام دهند
 - ۸-۵-۳- توضیح منافع و خطرات احتمالی شرکت در تحقیق
 - ۸-۵-۴- حق انصراف شرکت کنندگان از ادامه همکاری در هر زمان
 - ۸-۵-۵- توضیح روش‌های حفظ رازداری و محدودیت‌های احتمالی در این زمینه
 - ۸-۵-۶- آدرس و شماره تلفن محقق و سازمان مجری تحقیق
- ۸-۶- روان شناسان و مشاوران فقط زمانی می‌توانند از پنهان کاری در پژوهش استفاده کنند که اولاً منافع تحقیق بیشتر از ضرر احتمالی آن باشد، و ثانیاً انجام تحقیق به روش‌های دیگر امکان پذیر نباشد.
- ۸-۷- روان شناسان و مشاوران صرفاً در مواردی که پژوهش متضمن هیچ گونه استرس، درگیری و آسیب نباشد، می‌توانند از کسب توافق آگاهانه صرف‌نظر نمایند.
- ۸-۸- روان شناسان و مشاوران نسبت به رفاه، آسایش و ایمنی آزمودنی‌ها و شرکت کنندگان در تحقیق خود مسئول هستند و تمامی احتیاط‌های لازم را برای پیشگیری از هرگونه آسیب فیزیکی، روانی و اجتماعی به آنان در تحقیق به عمل می‌آورند.
- ۸-۹- روان شناسان و مشاوران اطمینان حاصل می‌کنند که تمامی اطلاعات مربوط به آزمودنی‌ها و شرکت کنندگان در پژوهش به صورت محرمانه نگهداری شده و گزارش تحقیق به گونه‌ای تهیه و ارائه می‌شود که شناسایی شرکت کنندگان ممکن نباشد.
- ۸-۱۰- روان شناسان فقط زمانی روی حیوانات تحقیق می‌کنند که انجام چنین تحقیقی ضروری بوده و نتایج حاصل در جهت پیشرفت و ارتقاء دانش روان شناسی و بهبود کیفیت زندگی انسان‌ها موثر باشد.
- ۸-۱۱- روان شناسان در تحقیق با حیوانات، اطمینان می‌یابند که حیوان در معرض رنج یا آسیب غیرضروری قرار نگیرد و اگر پس از پایان تحقیق لازم باشد به زندگی حیوان پایان داده شود، باید مطمئن شوند که این عمل در سریع ترین زمان و با کمترین زجر ممکن انجام می‌گیرد.

- ۸-۱۲- مسئولیت علمی و اخلاقی پژوهش بر عهده مجری طرح است، در عین حال تمام افرادی که به نوعی درگیر انجام این پژوهش هستند، نیز به سهم خود در قبال اعمال و وظایف پژوهشی خود مسئول هستند.
- ۸-۱۳- روان شناسان و مشاوران در ارایه نتایج پژوهش های علمی و تفسیر آن ها، صداقت و امانت داری را به طور کامل رعایت و از ارائه اطلاعات غیرواقعی و ساختگی پرهیز می کنند.
- ۸-۱۴- روان شناسان و مشاوران از ارایه و انتشار داده ها و پژوهش های قدیمی به عنوان داده ها یا پژوهش های جدید، اجتناب می کنند.
- ۸-۱۵- روان شناسان و مشاوران وظیفه دارند اقدام های لازم را به منظور حفظ حقوق شهروندان و جلوگیری از سوء تعبیر و سوء استفاده از نتایج گزارش ها و پژوهش های خود، انجام دهند و اطمینان حاصل کنند که این نتایج در جهت ایجاد تبعیض بین گروه های نژادی، قومی، فرهنگی، دینی و جنسیتی مورد سوء استفاده قرار نخواهد گرفت.
- ۸-۱۶- چنانچه روان شناسان و مشاوران در اطلاعات منتشر شده خود دچار خطا یا اشتباهی شوند، باید به نحو مقتضی و مناسب نسبت به تصحیح آن اقدام کنند.
- ۸-۱۷- روان شناسان و مشاوران می پذیرند که حقوق مادی و معنوی تحقیقات و تالیفات، تماماً متعلق به پژوهشگران و مولفان آن ها بوده و در کلیه فعالیت های علمی، پژوهشی و حرفه ای خود حقوق آنان را رعایت می کنند.
- ۸-۱۸- روان شناسان و مشاوران مسئولیت و امتیاز کارهایی را که انجام نداده اند، یا هیچ نوع نقش و نظارتی در اجرای آن ها نداشته اند، نمی پذیرند.
- ۸-۱۹- در مقاله های استخراج شده از پایان نامه های دانشجویی، نام دانشجو به عنوان مولف اول مقاله می آید، مگر آنکه دانشجو نقشی در استخراج مقاله از پایان نامه خود نداشته باشد.

۹- تبلیغات و خدمات عمومی:

- ۹-۱- روان شناسان و مشاوران از هرگونه اظهارات غیرواقعی و نادرست در زمینه آموزش های تخصصی، تجارب حرفه ای، شایستگی ها، درجات تحصیلی، مدارک، وابستگی های سازمانی یا انجمنی، خدمات، علمی و بالینی، تألیفات و تحقیقات خود اجتناب می نمایند.
- ۹-۲- روان شناسان و مشاورانی که از طریق کتاب، مجلات، روزنامه ها، اینترنت، رادیو، تلویزیون و دیگر ابزارهای ارتباط جمعی، برای عموم مردم پیشنهاد یا توصیه ارایه می کنند، باید اطمینان حاصل نمایند که اظهارات ارایه شده واجد شرایط زیر باشد:
- ۹-۲-۱- بر پایه دانش روزآمد روان شناختی و تجربه های حرفه ای آنان استوار باشد.
- ۹-۲-۲- با مشخصه های اخلاق حرفه ای روان شناسان و مشاوران منطبق باشد.
- ۹-۲-۳- دلالت بر آن نداشته باشد که رابطه غیرحرفه ای با مخاطبان برقرار شده است.
- ۹-۳- روان شناسان و مشاوران در مواردی که رسانه های جمعی، انجمن ها، گروه ها و افراد در خصوص مدارک، تخصص، توانایی ها، خدمات و اظهارات آن ها اطلاعات نادرستی را ارایه می دهند، باید در اسرع وقت و به نحو مقتضی برای تصحیح آن اقدام می کنند.

- ۹-۴- هنگامی که روان شناسان و مشاوران از فرد، افراد یا سازمانی برای تبلیغ خدمات تخصصی خود استفاده می کنند، باید از صحت مطالب ارایه شده توسط آنان اطمینان حاصل کنند، بر فرایند تبلیغات نظارت نمایند و مسئولیت آن را بر عهده بگیرند.
- ۹-۵- روان شناسان و مشاوران در ارایه آموزش های عمومی باید نسبت به کارآمدی، موثر بودن، روزآمدی و صحت آموزش های ارائه شده اطمینان حاصل نمایند.
- ۹-۶- روان شناسان و مشاوران در چارچوب حوزه تخصصی و در حد توان خود، در فعالیتهای اجتماعی مرتبط با توسعه و بهبود رفاه اجتماعی و حفظ و گسترش منافع عمومی (از جمله سیاست گذاری های اجتماعی، اصلاح قوانین و مقررات، و مانند آن) مشارکت می کنند.
- ۹-۷- روان شناسان و مشاوران بخشی از زمان خود را به ارائه خدمات تخصصی عام المنفعه به افراد و گروه های نیازمند اختصاص می دهند.
- ۹-۸- روان شناسان و مشاوران به صورت داوطلبانه نسبت به ارائه خدمات تخصصی روان شناختی و مشاوره ای در شرایط بحران و اضطرار (از جمله بلایای طبیعی مثل زلزله، سیل و مانند آن) اقدام می کنند.
- ۹-۹- روان شناسان و مشاوران از هرگونه التهاب آفرینی در جامعه و سوءاستفاده از اعضای سازمان اجتناب می نمایند.

۱۰- حل و فصل مسایل و تعارض های اخلاقی:

- ۱۰-۱- وقتی تعارضی بین دو یا چند اصل اخلاقی به وجود می آید، روان شناسان و مشاوران ضمن بررسی و ارزیابی دقیق موقعیت و راه حل های ممکن، تمام تلاش خود را برای حل تعارض مذکور به کار می گیرند. چنانچه تعارض حل نشود، با یادآوری تعهد خود به رعایت ضوابط اخلاق حرفه ای، راه حلی را بر می گزینند که بیشترین پیامد مثبت و کمترین پیامد منفی را برای فرد یا افرادی که از آن تأثیر می پذیرند، داشته باشد.
- ۱۰-۲- روان شناسان و مشاوران در مواردی که بین ضوابط اخلاق حرفه ای و قانون تعارض وجود داشته باشد، پس از انجام اقدام های منطقی برای حل تعارض، در صورتی که با رعایت ضوابط و اخلاق حرفه ای، تعارض قابل حل نباشد، ملزم به رعایت قانون می باشند.
- ۱۰-۳- روان شناسان و مشاوران در صورتی که بین ضوابط اخلاق حرفه ای و مقررات سازمانی که در آن کار می کنند، تعارضی پیش بیاید، از ضوابط اخلاق حرفه ای پیروی می کنند.
- ۱۰-۴- در صورتی که روان شناسان و مشاوران اطلاع حاصل نمایند که یکی از همکاران آنان ضوابط اخلاق حرفه ای را نادیده گرفته و بر خلاف آن عمل می کند ابتدا سعی خواهند کرد که با تذکر به آن همکار از ادامه تخلف جلوگیری کنند. در صورتی که این اقدام مؤثر واقع نشود، باید مراتب را به مسئولان سازمان اطلاع دهند و به معاونت انتظامی رسیدگی به تخلفات حرفه ای سازمان روان شناسی و مشاوره گزارش نمایند.
- ۱۰-۵- روان شناسان و مشاوران در جریان رسیدگی به پرونده متخلفان، با معاونت انتظامی رسیدگی به تخلفات حرفه ای سازمان روان شناسی و مشاوره همکاری می کنند.
- ۱۰-۶- روان شناسان و مشاوره همواره سعی و تلاش لازم را برای صیانت از شئون اخلاق حرفه ای و رشد و اعتلای دانش روان شناسی و مشاوره مبذول می دارند.

۱۰-۷- روان شناسان و مشاوران همواره در حفظ آرامش جامعه روان شناسی و مشاوره تلاش می کنند و از آرایه اطلاعات نادرست به مخاطبان اجتناب نمایند.

نظام نامه اخلاق حرفه ای روان شناسان و مشاوران در شصت و هشتمین جلسه شورای مرکزی سازمان که در مورخه ۸۶/۰۶/۰۵ برگزار شد، مورد بازنگری قرار گرفت و به تصویب رسید.